

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΝΟΣΟΥ ΤΩΝ ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 2025

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Το έτος 2025 δηλώθηκαν συνολικά 180 κρούσματα νόσου Λεγεωναρίων μέσω των δύο συστημάτων επιτήρησης.
- Μέσω του Εθνικού Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων (Σ.Υ.Δ.Ν.) δηλώθηκαν συνολικά 100 κρούσματα. Τα 10 έχουν πιθανή πηγή έκθεσης ταξίδι, τα 7 Νοσοκομείο και τα υπόλοιπα 83 την κοινότητα. Από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιτήρησης της Νόσου (ELDSNet) δηλώθηκαν 80 κρούσματα σε ταξιδιώτες στη χώρα μας.
- Η νόσος είναι συχνότερη σε άνδρες ηλικίας 65 ετών και άνω.
- Τα περισσότερα κρούσματα διαγνώστηκαν με ανίχνευση του αντιγόνου λεγεωνέλλας στα ούρα.
- Δηλώθηκαν έντεκα (11) θάνατοι, οι δέκα (10) με πιθανή πηγή έκθεσης την κοινότητα και ο ένας (1) το Νοσοκομείο.
- Η πλειονότητα των κρουσμάτων μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης αφορά τις Περιφέρειες Αττικής (n=50) και Κεντρικής Μακεδονίας (n=20).
- Το νόσημα παρουσιάζει εποχική διακύμανση με τα περισσότερα κρούσματα να εμφανίζονται μεταξύ των μηνών Μαΐου και Οκτωβρίου.
- Η πλειονότητα των κρουσμάτων που δηλώθηκαν μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου (ELDSNet) αφορά ταξιδιώτες με διαμονή σε τουριστικά καταλύματα των Περιφερειών Κρήτης, Ιονίων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου.
- Σε σύνολο 94 τουριστικών καταλυμάτων αναφέρθηκαν εννέα (9) συρροές κρουσμάτων που πιθανόν συνδέονται με εννέα (9) διαφορετικά τουριστικά καταλύματα.
- Κατά το έτος 2025 η επίπτωση της νόσου στην Ελλάδα παρέμεινε χαμηλή (0,8 κρούσματα ανά 100.000 κατοίκους) όπως και το προηγούμενο έτος 2024. Δεν καταγράφηκε επιδημία.

Τμήμα Λοιμώξεων του Αναπνευστικού

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων

A. Εισαγωγή

A1. Γενικές Πληροφορίες

Η Λεγεωνέλλωση είναι οξεία βακτηριακή λοίμωξη του αναπνευστικού που προκαλείται από βακτήρια του γένους Legionellae. Υπάρχουν 50 διαφορετικά είδη Λεγεωνέλλας, από τα οποία τα 28 έχουν συσχετισθεί με νόσηση στον άνθρωπο με συχνότερο είδος τη Legionella pneumophila. Υπάρχουν 18 οροομάδες με συχνότερες την 1 και την 6.

Αναλυτικότερα υπάρχουν δύο διαφορετικές κλινικές οντότητες της νόσου:

- Πυρετός Pontiac, αυτοπεριοριζόμενη νόσος που μοιάζει με γριπώδη συνδρομή και
- Νόσος των Λεγεωναρίων, που εκδηλώνεται κυρίως με πνευμονία, δυνητικά θανατηφόρο σε 5-30% των κρουσμάτων.

Η λεγεωνέλλα αποτελεί βακτήριο ευρέως διαδεδομένο στη φύση, το νερό και το χώμα. Αποικίζει εύκολα όλα τα συστήματα ύδρευσης, κυρίως το δίκτυο παροχής θερμού και κρύου νερού, τα ντεπόζιτα, τις δεξαμενές και τις σωληνώσεις με ελάχιστη ή καθόλου ροή νερού. Ιδανικές συνθήκες για την ανάπτυξη και τον πολλαπλασιασμό του βακτηρίου στις σωληνώσεις και τις δεξαμενές αποτελούν οι θερμοκρασίες νερού 25-42°C και τα ιζήματα (βιομεμβράνη και άλατα).

A2. Μετάδοση

Μεταδίδεται αερογενώς με εισπνοή του βακτηρίου, όταν νερό που είναι μολυσμένο διασκορπίζεται στον αέρα υπό μορφή σταγονιδίων (αεροζόλ, ντους).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Δεν μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο.

A3. Χρόνος επώασης:

Πυρετός Pontiac: 3-5 ημέρες (συνήθως 24-48 ώρες)

Νόσος λεγεωναρίων: 2-10 ημέρες (συνήθως 5-6 ημέρες).

A4. Πιθανές Πηγές μόλυνσης

- Συστήματα παροχής κρύου – ζεστού νερού (ντους)
- Πύργοι ψύξης συστημάτων κλιματισμού
- Δεξαμενές αποθήκευσης νερού
- Θερμές ιαματικές πηγές
- Ιαματικά λουτρά
- Υδρομασάζ
- Σιντριβάνια
- Υγραντήρες ατμόσφαιρας και αναπνευστικές συσκευές που λειτουργούν με νερό βρύσης.

A5. Ομάδες υψηλού κινδύνου

Στις ομάδες υψηλού κινδύνου υπάγονται:

Οι άνω των 50 ετών, οι καπνιστές, όσοι ευρίσκονται υπό αγωγή με κορτικοστεροειδή ή άλλα ανοσοκατασταλτικά φάρμακα οι πάσχοντες από χρόνιες πνευμονοπάθειες, σακχαρώδη διαβήτη, νεοπλασματικά νοσήματα, νεφρική ανεπάρκεια, οι μεταμοσχευμένοι και γενικά, τα άτομα με εξασθενημένο και ευάλωτο ανοσοποιητικό σύστημα.

A6. Μέθοδοι Συλλογής Δεδομένων

- Σύστημα Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων (Σ.Υ.Δ.Ν)

Η νόσος των λεγεωναρίων ανήκει στα Υποχρεωτικώς Δηλούμενα Νοσήματα. Τα δελτία δήλωσης των υποχρεωτικώς δηλούμενων νοσημάτων που αποστέλλονται από τις Δομές Υγείας της χώρας παραλαμβάνονται από τη Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων του ΕΟΔΥ.

Εν συνεχεία οι δηλώσεις αποστέλλονται στις αρμόδιες Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας για ενημέρωση και διερεύνηση ενώ παράλληλα καταχωρούνται και αναλύονται προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα για την εκπόνηση δράσεων πρόληψης της νόσου.

- Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιτήρησης της Νόσου των Λεγεωνάριων (ELDSNet)

Το δίκτυο αποτελείται από συνολικά 30 χώρες, 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 3 κράτη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν). Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο αποστέλλει ηλεκτρονικά ειδοποιήσεις στις χώρες-μέλη του όταν διαγνωστεί κρούσμα της νόσου σε άτομο που έχει ταξιδέψει σε χώρα του Δικτύου.

Μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης της Νόσου των Λεγεωνάριων (ELDSNet) δηλώνονται κρούσματα της νόσου των λεγεωνάριων σε ταξιδιώτες καθώς το δίκτυο διακινεί πληροφορίες

Τμήμα Λοιμώξεων του Αναπνευστικού

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων

μεταξύ των χωρών όπου τα άτομα εκδήλωσαν τη νόσο και των χωρών στις οποίες είναι πιθανό να μολύνθηκαν.

Ο αρμόδιος φορέας Δημόσια Υγείας κάθε χώρας, σε συνεργασία με τις τοπικές Υγειονομικές Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας αναλαμβάνει την επιδημιολογική διερεύνηση κάθε κρούσματος και τον έλεγχο του τουριστικού καταλύματος.

Η νόσος των λεγεωναρίων αποτελεί ένα πολυπαραγοντικό νόσημα που σχετίζεται τόσο με ατομικούς παράγοντες υγείας (ηλικία, υποκείμενα νοσήματα, ανοσοκαταστολή) όσο και με περιβαλλοντικούς παράγοντες (θερμοκρασία, υγρασία περιβάλλοντος) με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αυξομειώσεις στην επίπτωσή του.

B. Επιδημιολογικά Δεδομένα από το Εθνικό Σύστημα Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων

Μέσω του Εθνικού Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων (Σ.Υ.Δ.Ν), το έτος 2025 δηλώθηκαν 100 κρούσματα.

Αναλυτικότερα πληροφορίες σχετικά με την πιθανή πηγή έκθεσης των κρουσμάτων της Νόσου των Λεγεωναρίων μέσω Σ.Υ.Δ.Ν περιλαμβάνονται στον **Πίνακα 1**.

Πίνακας 1. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωνάριων στην Ελλάδα και πιθανή πηγή έκθεσης, έτος 2025.

Κρούσματα δηλωθέντα μέσω Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης & Πιθανή Πηγή Έκθεσης	Αριθμός κρουσμάτων έτος 2025	Ποσοστό κρουσμάτων έτος 2025
Υποχρεωτική Δήλωση - πιθανή έκθεση σε ταξίδι	10	10 %
Υποχρεωτική Δήλωση - πιθανή έκθεση στην κοινότητα	83	83 %
Υποχρεωτική Δήλωση - πιθανή έκθεση σε Νοσοκομείο	7	7 %
Σύνολο	100	100 %

Για την πλειοψηφία των κρουσμάτων πιθανή πηγή έκθεσης είναι η κοινότητα χωρίς να υπάρχει δυνατότητα ακριβούς εντοπισμού της.

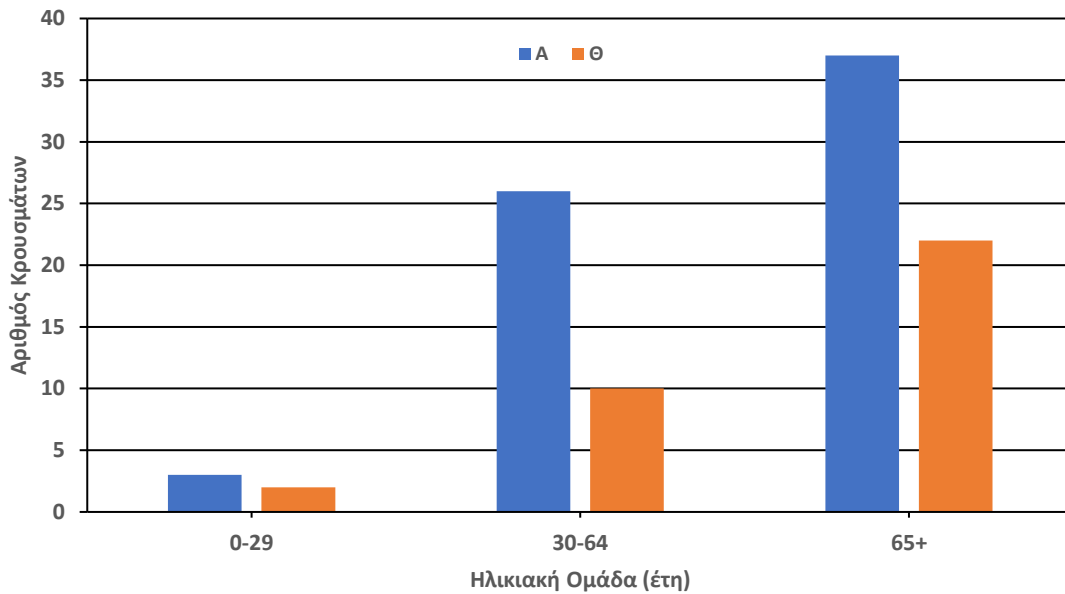
Τμήμα Λοιμώξεων του Αναπνευστικού

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων

B1. Κατανομή κρουσμάτων ανά ηλικία και φύλο

Το έτος 2025 δηλώθηκαν 100 κρούσματα από τα οποία τα 66 (66%) ήταν άνδρες και τα 34 (34%) γυναίκες, στην πλειονότητά τους άνω των 65 ετών.

Γράφημα 1. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωνάριων στην Ελλάδα ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, έτος 2025.

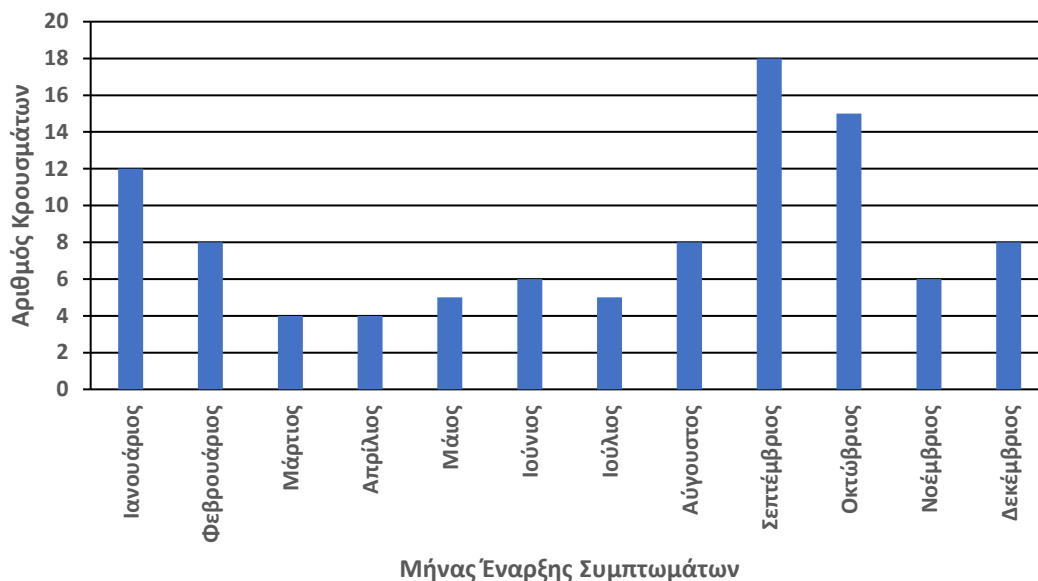
Καταγράφηκαν έντεκα (11) θάνατοι, οι τέσσερις (4) από αυτούς αφορούσαν γυναίκες ηλικίας άνω των 67 ετών και οι επτά (7) άνδρες άνω των 60 ετών.

Οι δέκα (10) από αυτούς έχουν πιθανή πηγή έκθεσης την κοινότητα και ο ένας (1), το Νοσοκομείο.

B2. Εποχικότητα

Η νόσος των Λεγεωναρίων εμφανίζει εποχικές εξάρσεις με τα κρούσματα της νόσου να αυξάνονται τους καλοκαιρινούς και πρώτους φθινοπωρινούς μήνες.

Γράφημα 2. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωνάριων στην Ελλάδα ανά μήνα έναρξης συμπτωμάτων, έτος 2025.

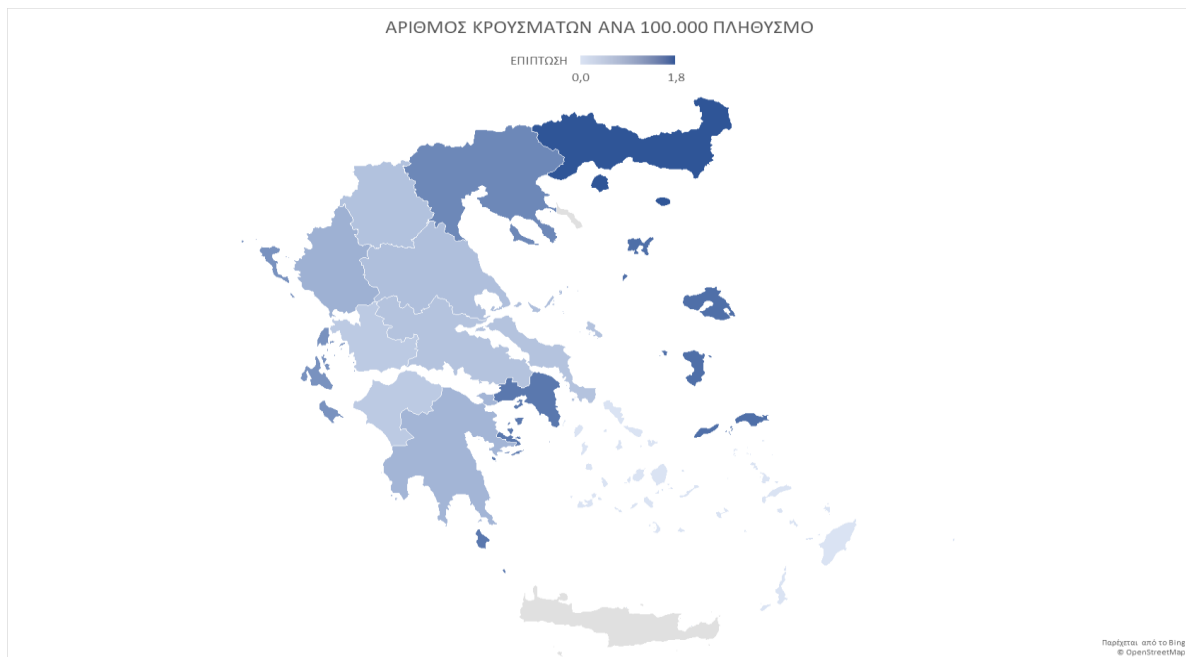

B3. Γεωγραφική Κατανομή κρουσμάτων μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης

Η πλειονότητα των κρουσμάτων της Νόσου των Λεγεωναρίων το έτος 2025 δηλώθηκε από την Περιφέρεια Αττικής (n=50) και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (n=20).

Η επίπτωση των κρουσμάτων ήταν υψηλότερη στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (1,8 κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμό), Βορείου Αιγαίου (1,4 κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμό), Αττικής (1,3 κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμό) και Ιονίων Νήσων (1,0 κρούσμα ανά 100.000 πληθυσμό) όπως απεικονίζεται στον **Χάρτη 1**.

ΧΑΡΤΗΣ 1. Γεωγραφική κατανομή επίπτωσης κρουσμάτων νόσου των Λεγεωναρίων ανά 100.000 πληθυσμό, ανά Περιφέρεια, στην Ελλάδα, έτος 2025.

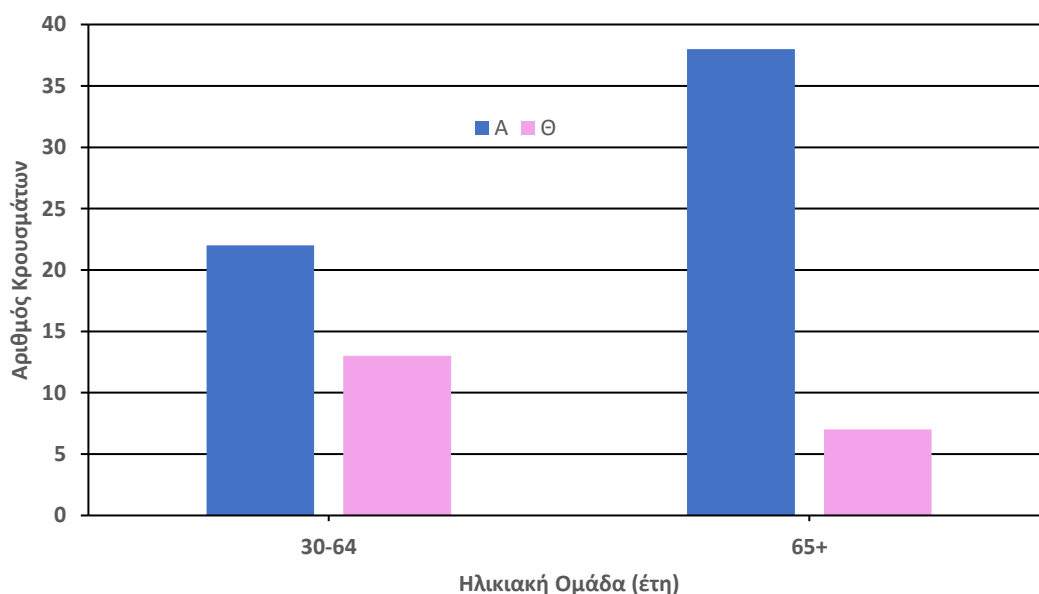
B4. Διάγνωση της νόσου

Η διάγνωση της νόσου έγινε στις περισσότερες περιπτώσεις με την ανίχνευση του αντιγόνου της λεγεωνέλλας στα ούρα, συγκεκριμένα 79 (79%) κρούσματα είχαν θετικό αντιγόνο στα ούρα ενώ στα υπόλοιπα 21 (21%) η διάγνωση έγινε με άλλες μεθόδους(PCR ή καλλιέργεια).

Γ. Επιδημιολογικά δεδομένα νόσου λεγεωναρίων μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης (ELDSNet) για τα κρούσματα που πιθανόν σχετίζονται με ταξίδι.

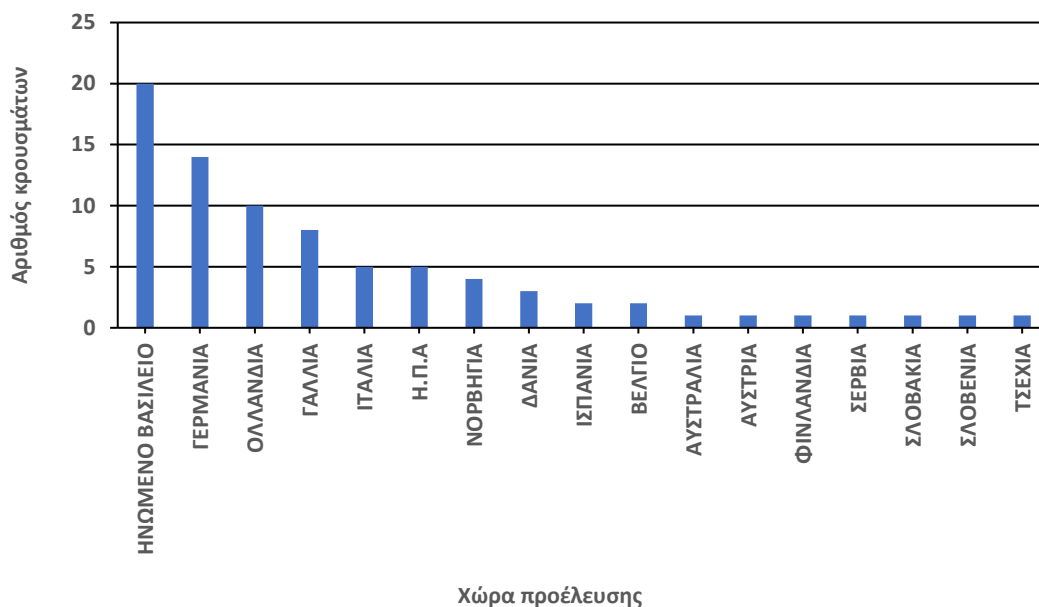
Για το έτος 2025 μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης της Νόσου (ELDSNet) δηλώθηκαν 80 κρούσματα νόσου των Λεγεωναρίων με πιθανή πηγή έκθεσης το ταξίδι, δηλαδή τη διαμονή τους σε κάποιο τουριστικό κατάλυμα. Από αυτά, τα 60 (75%) ήταν άνδρες και τα 20 (25%) γυναίκες.

Γράφημα 3. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωναρίων στην Ελλάδα ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης της νόσου (ELDSNet), έτος 2025.

Τα περισσότερα κρούσματα που δηλώθηκαν σε ταξιδιώτες στην Ελλάδα το έτος 2025 αφορούν τουρίστες από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία και την Ολλανδία.

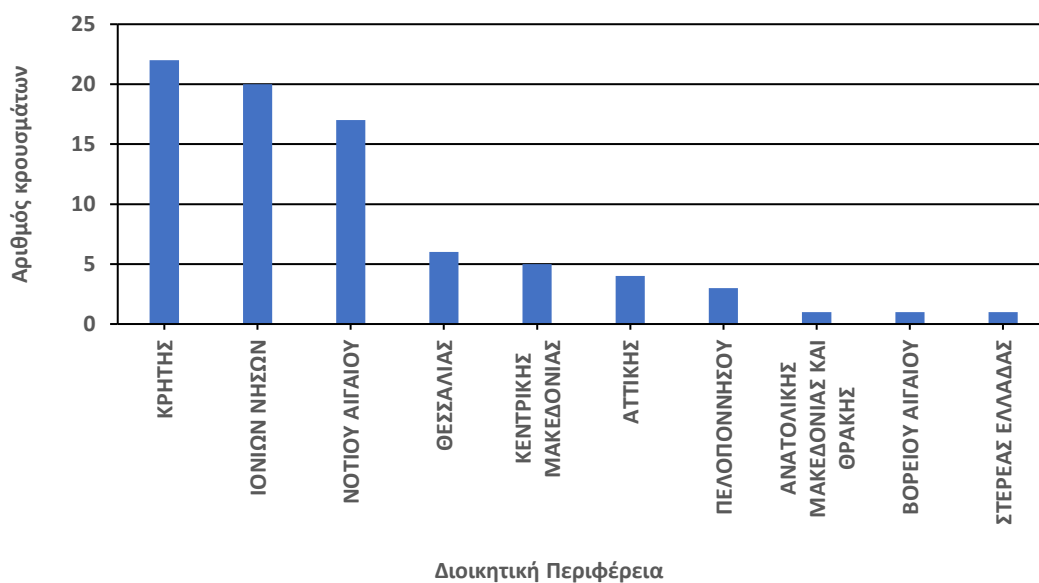
Γράφημα 4. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωνάριων που δηλώθηκαν μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου (ELDSNet) σε ταξιδιώτες στην Ελλάδα ανά χώρα προέλευσης, 2025.

Γ1. Γεωγραφική κατανομή

Η πλειονότητα των κρουσμάτων της νόσου των λεγεωναρίων που δηλώθηκε μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου (ELDSNet) αφορούσε σε ταξιδιώτες που είχαν διαμείνει σε τουριστικά καταλύματα των Περιφερειών Κρήτης, Ιονίων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου.

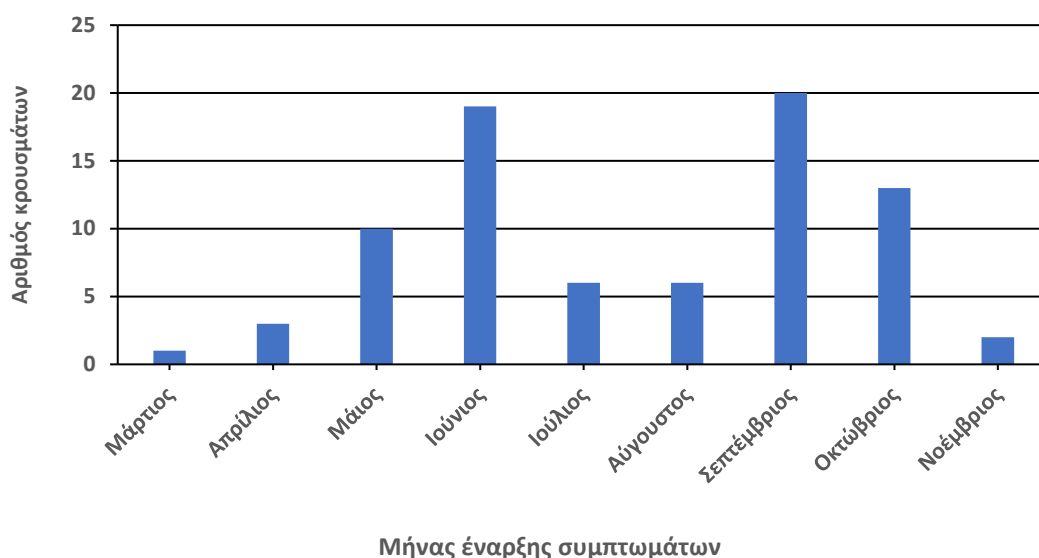
Γράφημα 5. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωνάριων σε ταξιδιώτες στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια έκθεσης, μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης της Νόσου (ELDSNet), έτος 2025.

Γ2. Εποχικότητα

Η νόσος των Λεγεωνάριων εμφανίζει εποχικές εξάρσεις με τα κρούσματα της νόσου να εμφανίζονται συχνότερα τους μήνες μεταξύ Μαΐου και Οκτωβρίου. Η πλειονότητα των κρουσμάτων για το έτος 2025 παρατηρήθηκε κατά το μήνα Σεπτέμβριο. (Γράφημα 6).

Γράφημα 6. Κρούσματα Νόσου των Λεγεωνάριων σε ταξιδιώτες στην Ελλάδα ανά μήνα έναρξης συμπτωμάτων, μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης της Νόσου (ELDSNet), έτος 2025.

Γ3. Συρροές κρουσμάτων νόσου λεγεωναρίων σε τουριστικά καταλύματα μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης (ELDSNet)

Το έτος 2025, σε σύνολο 94 τουριστικών καταλυμάτων αναφέρθηκαν εννέα (9) συρροές κρουσμάτων που πιθανόν συνδέονται με εννέα (9) διαφορετικά τουριστικά καταλύματα.

Δ. Επίπτωση της Νόσου

Δ1. Επίπτωση της Νόσου στην Κοινότητα και Επιδημίες σε σύγκριση με τα Ευρωπαϊκά Δεδομένα

Κατά το έτος 2025 δεν καταγράφηκε επιδημία στην Ελλάδα.

Η επίπτωση της νόσου παρέμεινε χαμηλή (0,8 κρούσματα ανά 100.000 κατοίκους) όπως και το προηγούμενο έτος 2024 σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη όπου καταγράφεται αυξητική τάση των κρουσμάτων νόσου σύμφωνα με την Ετήσια Αναφορά του Ευρωπαϊκού Δικτύου Νόσου Λεγεωναρίων ELDSNet (Annual Epidemiological Report 2023).

Με βάση τις μελέτες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιτήρησης της Νόσου των Λεγεωναρίων ELDSNet η αύξηση των κρουσμάτων μπορεί να σχετίζεται με διάφορους παράγοντες όπως η αλλαγή της

Τμήμα Λοιμώξεων του Αναπνευστικού

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων

θερμοκρασίας και του κλίματος, η υγρασία, η γήρανση του πληθυσμού, η παλαιότητα των σωληνώσεων των κτηρίων καθώς και η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών υγείας στην αναζήτηση και δήλωση του νοσήματος. Όταν η εξωτερική θερμοκρασία αυξάνεται θερμαίνονται και τα υδάτινα συστήματα ενισχύοντας τις συνθήκες για τον πολλαπλασιασμό του βακτηρίου. Επίσης οι υψηλές τιμές υγρασίας ευνοούν τη δημιουργία σταγονιδίων νερού που μπορεί να μεταφέρουν το βακτήριο στον αέρα. Οι αστικές περιοχές με παλαιά δίκτυα ύδρευσης είναι πιο ευάλωτες λόγω στασιμότητας του νερού.

Δ2. Επιπτώσεις της Νόσου των Λεγεωναρίων στην Δημόσια Υγεία

- Αύξηση της νοσηρότητας και της θνητότητας
- Επιδημίες
- Επιβάρυνση του Συστήματος Υγείας
- Κοινωνικός και οικονομικός αντίκτυπος.

Ε. Μέτρα Πρόληψης και Ελέγχου της Νόσου των Λεγεωναρίων

Η πρόληψη και ο έλεγχος της νόσου βασίζονται κυρίως στη σωστή συντήρηση και απολύμανση των εγκαταστάσεων ύδρευσης και κλιματισμού και στην εκπαίδευση του προσωπικού συντήρησης. Οι τακτικοί έλεγχοι για την παρουσία του βακτηρίου της λεγεωνέλλας και τα κατάλληλα μέτρα ελέγχου μπορούν να αποτρέψουν την εμφάνιση της νόσου σε τουριστικά καταλύματα, νοσοκομεία, μονάδες μακροχρόνιας φροντίδας υγείας ή άλλα περιβάλλοντα όπου οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού ενδέχεται να εκτεθούν σε αερολύματα που περιέχουν το βακτήριο.

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν: τακτική συντήρηση, καθαρισμό και απολύμανση των συστημάτων ύδρευσης συμπεριλαμβανομένων των υδραυλικών συστημάτων, των πύργων ψύξης, των υδρομασάζ και των διακοσμητικών σιντριβανιών. Διατήρηση των συστημάτων κρύου νερού κάτω από 20 °C και των συστημάτων ζεστού νερού πάνω από 50 °C για την πρόληψη της ανάπτυξης του βακτηρίου. Επίσης θα πρέπει να υπάρχει συνεχής ροή και κυκλοφορία του νερού στα συστήματα ύδρευσης για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου στάσιμου νερού. Τακτικός καθαρισμός και απολύμανση των φίλτρων νερού, των πύργων ψύξης και των σχετικών σωληνώσεων που χρησιμοποιούνται στα συστήματα κλιματισμού.

Τμήμα Λοιμώξεων του Αναπνευστικού

Διεύθυνση Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Πρόληψης Μεταδοτικών Νοσημάτων